

Naturvärdesinventering

Götafors, Vaggeryds kommun

Naturcentrum AB – NVI enligt Svensk Standard 199000
24 juni 2021

Uppdragsgivare

Vaggeryd Logistikpark AB
c/o Opalen FastighetsFörvaltning AB
Box 53098
400 14 Göteborg

Uppdragsgivarens kontaktperson

Erik Björklund
Tel. +46704254937
erik@ebjholding.se

Uppdragstagare

Naturcentrum AB
Strandtorget 3
444 30 Stenungsund
Tel. 010-220 12 00
ncab@naturcentrum.se

Projektorganisation

Naturcentrums projektnummer: 2811

Projektledare: Oskar Kullingsjö
Tel. 010-220 12 23
oskar.kullingsjo@naturcentrum.se

Naturvärdesinventering och rapport: Oskar Kullingsjö
Granskning: Johan Svedholm

Kartmaterial

©Lantmateriet

Omslagsbild

Naturvärdesobjekt 6

Foton i rapporten

Samtliga foton är från inventeringsområdet och har tagits i samband med inventeringen.

Denna rapport bör citeras

Kullingsjö, O. 2021. Naturvärdesinventering – Götafors, Vaggeryds kommun. Naturcentrum AB i pdf-rapport till Vaggeryd Logistikpark AB.

Innehåll

Sammanfattning.....	4
Uppdrag	5
Metodik	7
Naturvärdesbedömning	7
Fältinventering	7
Detaljeringsgrad	7
Tillägg	7
Nomenklatur – namnpresentation.....	8
Resultat.....	9
Inventeringsområdet	9
Läge	9
Beskrivning	9
Resultat av förarbete	10
Naturinventeringar.....	10
Naturvårdsarter.....	10
Gällande områdesskydd	11
Resultat av fältinventering.....	12
Naturvärdesobjekt	12
Naturvårdsarter.....	14
Generella biotopskydd	16
Redovisning av naturvärdesobjekt	17
Referenser	30
Publikationer	30
Internetbaserade källor.....	30
Bilaga – Förtydliganden av metodik.....	31
Förarbete.....	31
Naturvårdsarter.....	31
Generellt skyddade biotopskyddsområden	32

Sammanfattning

Naturcentrum AB har på uppdrag av Vaggeryd Logistikpark AB genomfört en naturvärdesinventering av ett 60 hektar stort område i Götafors, Vaggeryds kommun. Inventeringen ska kunna utgöra ett underlag för detaljplanering vid en utvidgning av ett befintligt industriområde. Inventeringen har genomförts enligt **Svensk Standard** för naturvärdesinventering (SS199000: 2014) med följande tillägg:

4.5.2 Naturvärdesklass 4

4.5.3 Generellt biotopskydd

4.5.5 Detaljerad redovisning av artförekomst

Fältinventeringen gjordes 21 april och 4 juni 2021.

Det finns rikligt med tidigare observationer av naturvårdsarter från området: Fyra rödlistade fjärilsarter, myskbock som är en signalart, och en lång rad fåglar som är rödlistade eller med i fågeldirektivets bilaga 1.

Inventeringsområdet är beläget alldeles sydväst om Vaggeryds tätort. I väster avgränsas området av E4:an och i söder av en järnväg. Inventeringsområdet domineras av ett industriområde med stora byggnader och asfaltsytor som saknar naturvärde.

I övriga delar är marken mer eller mindre sandig. Det finns flera öppna ytor i form av ledningsgator, vägkanter och före detta virkesupplag som är blomrika och där det finns mycket sandblottor. Dessa miljöer har goda förutsättningar för en rik insektsfauna. I södra delen finns även ett par ytor med tallskog, även den på sandig mark. Även om det saknas riktigt gamla träd i skogarna, så är de något skiktade och det förekommer fläckvis en del död ved. I inventeringsområdet finns tre grävda dammar och ett dike. Grodägg hittades i en av dessa dammar och flera trollsländearter noterades vid besöket i juni.

Tretton naturvärdesobjekt avgränsades under inventeringen, med en total yta av 21,5 hektar, vilket motsvarar 36 % av ytan.

- **Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3.** Åtta naturvärdesobjekt som utgörs av fem öppna sandiga marker, tre småvatten och ett dike.
- **Visst naturvärde – naturvärdesklass 4.** Fem naturvärdesobjekt, varav en barrskog, en öppen gräsmark, två vägkanter och en öppen grusmark.

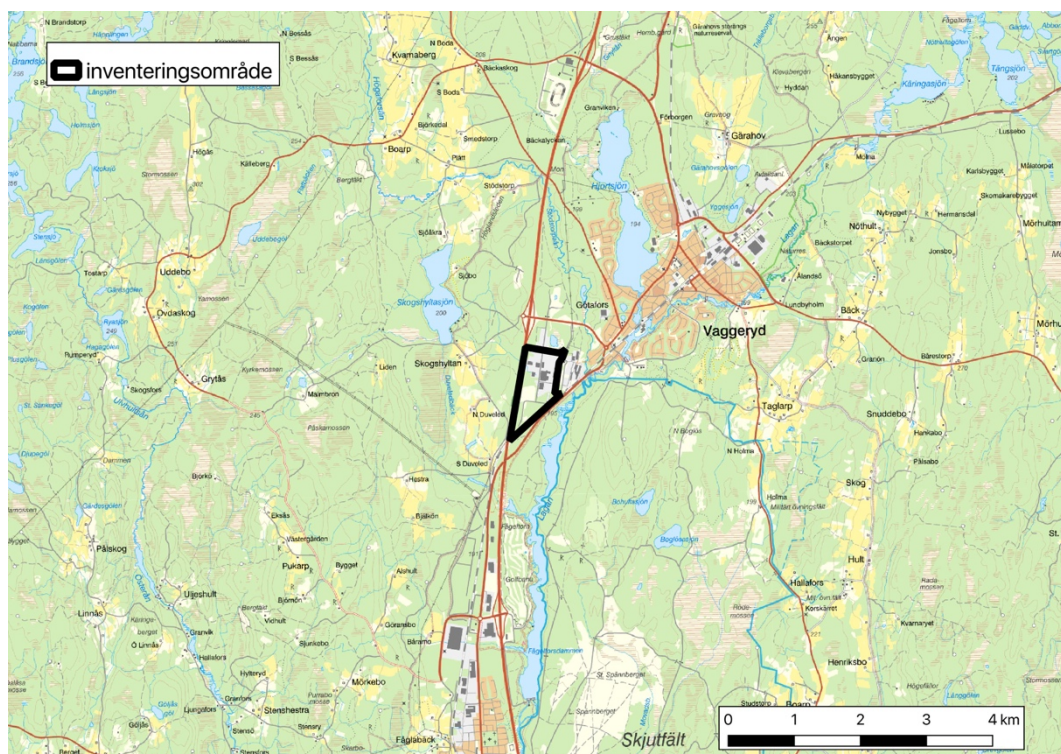
Nio naturvårdsarter noterades: ägg av obestämd groda (§), larv av obestämd bastardsvärmare (NT), hämpling (T), stenskvätta, ärtsångare (NT), glada (§), havsörn (NT,§), skogsödla (§) och skogsvisslare (T).

Inga objekt som omfattas av generellt biotopskydd kunde hittas.

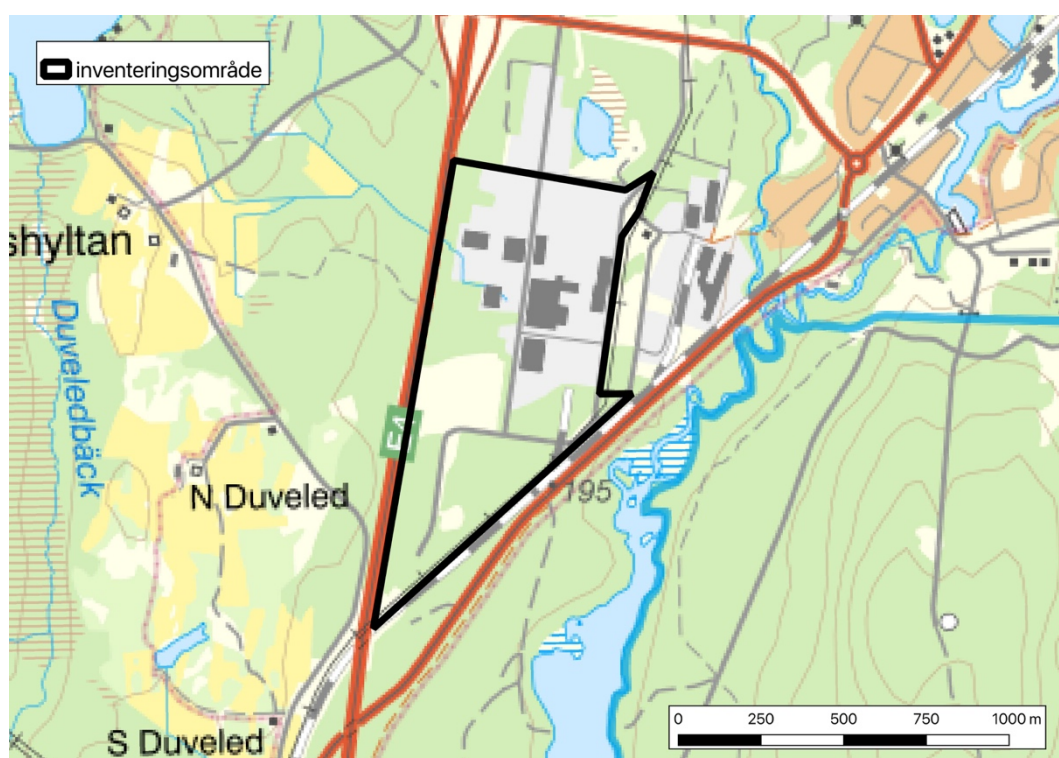
Uppdrag

Naturcentrum AB har på uppdrag av Vaggeryd Logistikpark AB genomfört en naturvärdesinventering av ett 60 hektar stort område i Götafors, Vaggeryds kommun. Inventeringen ska kunna utgöra ett underlag för detaljplanering vid en utvidgning av ett befintligt industriområde. Inventeringen har genomförts enligt **Svensk Standard** för naturvärdesinventering (SS199000: 2014).

Inventeringsområdets läge i förhållande till kringliggande landskap framgår av figur 1 och avgränsat inventeringsområde framgår av figur 2.

Figur 1. Översiktlig karta med inventeringsområdet och dess läge i förhållande till kringliggande landskap.

Figur 2. Inventeringsområdet.

Metodik

Inventeringen har utförts enligt **Svensk Standard** (SS 19 90 00: 2014). Det innebär identifiering av geografiska områden med positiv betydelse för biologisk mångfald, samt bedömning av denna betydelse. Med biologisk mångfald avses; ”mångfald inom arter, mellan arter och av ekosystem.”

Naturvärdesbedömning

Områden av positiv betydelse för biologisk mångfald avgränsas och beskrivs som naturvärdesobjekt eller landskapsobjekt. Naturvärdesobjektens betydelse för biologisk mångfald bedöms enligt en skala i tre eller fyra naturvärdesklasser enligt figur 2. Naturvärdesklass 1–3 är obligatoriska och naturvärdesklass 4 är ett tillägg. Vid denna inventering har naturvärdesklass 4 ingått.

Högsta naturvärde – naturvärdesklass 1
Störst positiv betydelse för biologisk mångfald
Högt naturvärde – naturvärdesklass 2
Stor positiv betydelse för biologisk mångfald
Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3
Påtaglig positiv betydelse för biologisk mångfald
Visst naturvärde – naturvärdesklass 4
Viss positiv betydelse för biologisk mångfald

Figur 1. Naturvärdesklasser.

Fältinventering

Fältinventering genomfördes genom att hela inventeringsområdet genomströvades. Utifrån beprövad kunskap och erfarenhet eftersöktes biotopkvaliteter och arter av betydelse för biologisk mångfald. Inventeringsområdet har inventerats vid följande tillfällen: 21 april och 4 juni 2021.

Detaljeringsgrad

Naturvärdesinventering enligt **Svensk Standard SS 19 90 00** kan utföras med olika detaljeringsgrad. Inventeringen genomfördes i detta fall med detaljeringsgrad **detalj**. Det innebär att redovisningen omfattar naturvärdesobjekt med en yta av 10 m² eller mer samt linjeformade objekt med en minsta längd av 10 m och 0,5 m bredd.

Tillägg

Naturvärdesinventering enligt **Svensk Standard SS 19 90 00** kan utföras med olika tillägg. Vid denna inventering har nedanstående tillägg ingått:

4.5.2 Tillägget **naturvärdesklass 4**, vilket innebär att även naturvärdesobjekt med naturvärdesklass 4 – visst naturvärde – identifieras och avgränsas.

4.5.3 Tillägget **generellt biotopskydd** vilket innebär att innebär att alla områden som omfattas av det generella biotopskyddet enligt miljöbalken 7 kap 11§ och förordning om områdesskydd oavsett storlek, identifieras och kartläggas.

4.5.5 Tillägget **detaljerad redovisning av artförekomst** vilket innebär att förekomster av naturvårdsarter redovisas på karta eller med koordinater. Det innebär inte att arterna eftersöks noggrannare men att varje påträffad förekomst redovisas med större noggrannhet.

Nomenklatur – namnpresentation

Samtliga arter anges med vedertagna svenska namn. Om svenskt namn saknas anges vetenskapligt namn. För naturvårdsarter presenteras det vetenskapliga namnet i tabell. Namnen, såväl de svenska som de vetenskapliga, följer dyntaxa.

Resultat

Inventeringsområdet

Läge

Inventeringsområdet är beläget alldeles sydväst om Vaggeryds tätort. Omgivningarna domineras i övrigt av produktionsbarrskogar. Några hundra meter väster om inventeringsområdet finns dock ett område med jordbrukslandskap med inslag av naturbetesmarker. Sydost om inventeringsområdet, som närmast cirka 100 meter bort, rinner Lagan.

I väster avgränsas området av E4:an och i söder av en järnväg. På övriga sidor finns höga stängsel. Det gör att området kan vara svårt att nå för många djur.

Beskrivning

Inventeringsområdet domineras av ett industriområde med stora byggnader och asfaltsytor som saknar naturvärde.

I övriga delar är marken mer eller mindre sandig. Typiskt för sandiga marker är att naturvärdena ofta är högst där det finns sandblottor och gles vegetation i solvarma lägen, medan de minskar när marken växer igen och blir skuggigare. Naturvärden kan därför snabbt komma på nya platser efter grävningar, röjningar och liknande, medan de kan försvinna när det kommer upp sly och marken skuggas. Naturvärdena kan därför ha en tendens att flytta runt och en naturvärdesinventering blir en ögonblicksbild av hur det ser ut just nu.

I södra delen finns ledningsgator och vägkanter och i västra delen finns en stor, mestadels öppen, plan yta med grus och sand i botten, som tidigare har använts som virkesupplag. Dessa miljöer är blomrika och har goda förutsättningar att hysa många insektsarter. Det finns även rikligt med sandblottor där vildbin och andra sandlevande insekter kan gräva ut bohål. I synnerhet varma sydvända sandiga slänter är värdefulla.

I södra delen finns ett par ytor med tallskog med en del inslag av gran och björk. Det saknas riktigt gamla träd i skogarna, men de är något skiktade och det förekommer fläckvis en del död ved.

I inventeringsområdet finns tre grävda dammar och ett dike. Det är lämpliga miljöer för bland annat grodor och vattenlevande insekter. Grodägg hittades i en av dessa dammar och flera trollsländearter noterades vid besöket i juni.

Förutom asfaltsytorna och byggnaderna, så har ytterligare några miljöer bedömts ha lågt naturvärde. Det rör sig om unga skogar, grusytor med lite vegetation och näringsrika vägkanter som domineras av några få arter som nässlor och kanadensiskt gullris.

Resultat av förarbete

Genomgångna källor redovisas i Bilaga – Förtydligande av metodik.

Naturinventeringar

I de genomgångna källorna saknas uppgifter om naturinventeringar i inventeringsområdet.

I omgivningarna finns ett par nyckelbiotoper i form av strandskogar kring Lagan, den närmaste cirka hundra meter sydost om inventeringsområdet. Det finns också rikligt med objekt i ängs- och betesmarksinventeringen i jordbrukslandskapet drygt 200 meter väster om inventeringsområdet.

Naturvårdsarter

I området är flera naturvårdsarter arter sedda. Fyra rödlistade insekter har observerats i området (mindre bastardsvärmare (NT), sexfläckig bastardsvärmare (NT), ängsmetallvinge (NT) och mindre blåvinge (NT)). Även signalarten myskbock, vars larver lever i ved på äldre sälgar, är noterad från området.

Det finns en mycket stor mängd observationer av fåglar i inventeringsområdet. I tabell 1 redovisas rödlistade fåglar och fåglar som är med i fågeldirektivets bilaga 1, dock endast sådana som har rapporterats med häckningskriterier efter år 2000. Tar man med ett större område (framförallt dammen alldeles norr om inventeringsområdet) och även migrerande och rastande fågelarter, så blir det över 100 fågelarter som är rödlistade eller med i fågeldirektivets bilaga 1.

Inga kärlväxter är rapporterade från inventeringsområdet, men alldeles öster om det finns många rapporter om den starkt hotade arten nålginst och ytterligare några rödlistade eller fridlysta kärlväxter har setts inom ett par hundra meter från inventeringsområdet.

Utter har setts fiska i dammen norr om inventeringsområdet och i en nyckelbiotop längs Lagan har vedtrappmossa (NT, S) noterats.

Tabell 1. Naturvårdsarter som rapporterats från inventeringsområdet (markerade med fetstil) och närmaste omgivningarna (200 meter) mellan 2000 och 2021. För fåglar har bara arter med häckningskriterier rapporterade inom inventeringsområdet tagits med (även om flera av dessa troligen häckar utanför inventeringsområdet).

Organismgrupp	Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Kategori
Skalbaggar	<i>Aromia moschata</i>	myskbock	S
Fjärilar	<i>Cupido minimus</i>	mindre blåvinge	NT
Fjärilar	<i>Adscita statices</i>	ängsmetallvinge	NT
Fjärilar	<i>Zygaena filipendulae</i>	sexfläckig bastardsvärmare	NT
Fjärilar	<i>Zygaena viciae</i>	mindre bastardsvärmare	NT
Däggdjur	<i>Lutra lutra</i>	utter	NT, §
Fåglar	<i>Anas crecca</i>	kricka	VU
Fåglar	<i>Podiceps auritus</i>	svarthakedopping	§
Fåglar	<i>Vanellus vanellus</i>	tofsvipa	VU
Fåglar	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	skrattnås	NT
Fåglar	<i>Larus canus</i>	fiskmå	NT
Fåglar	<i>Sterna hirundo</i>	fisktärna	§
Fåglar	<i>Sterna paradisaea</i>	silvertärna	§
Fåglar	<i>Lanius collurio</i>	törnskata	§
Fåglar	<i>Corvus corone</i>	kråka	NT
Fåglar	<i>Sturnus vulgaris</i>	stare	VU
Fåglar	<i>Phoenicurus ochruros</i>	svart rödstjärt	NT
Fåglar	<i>Saxicola rubetra</i>	buskskvätta	NT
Fåglar	<i>Emberiza schoeniclus</i>	sävsparv	NT
Mossor	<i>Crossocalyx hellerianus</i>	vedtrappmossa	NT
Kärlväxter	<i>Dactylorhiza incarnata</i>	ängsnycklar	§
Kärlväxter	<i>Pulsatilla vulgaris</i>	backsippa	VU, §
Kärlväxter	<i>Genista anglica</i>	nålginst	EN, §
Kärlväxter	<i>Genista tinctoria</i>	färgginst	VU
Kärlväxter	<i>Trifolium aureum</i>	gullklöver	NT
Kärlväxter	<i>Galeopsis ladanum</i>	mjukdån	NT
Kärlväxter	<i>Crepis tectorum</i>	klofibbla	NT

Gällande områdesskydd

Inga delar av inventeringsområdet har tidigare registrerats som skyddade genom kap. 7 Miljöbalken.

Resultat av fältinventering

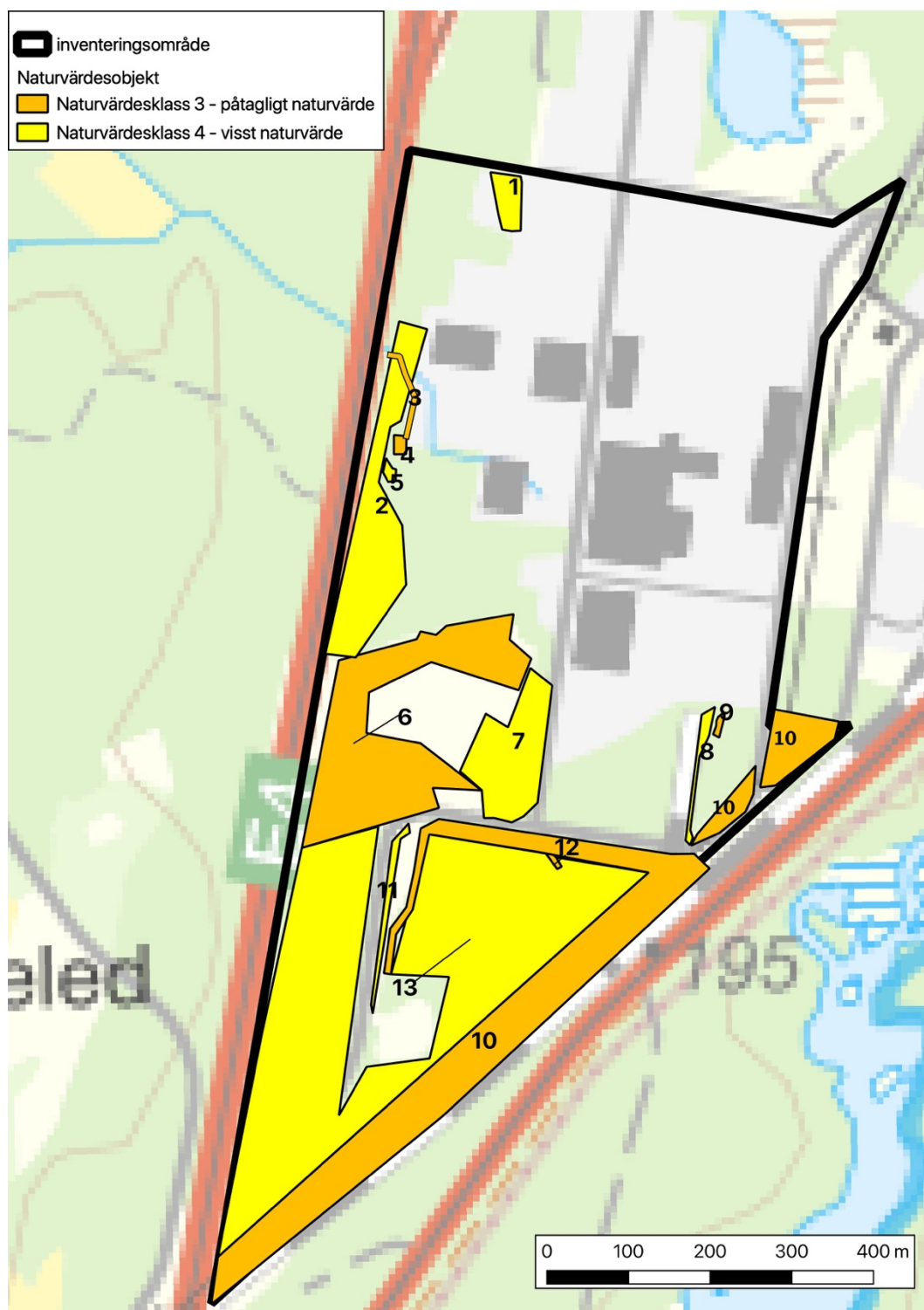
Naturvärdesobjekt

Tretton naturvärdesobjekt avgränsades under inventeringen:

- **Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3.** Åtta naturvärdesobjekt som utgörs av fem öppna sandiga marker, tre småvatten och ett dike.
- **Visst naturvärde – naturvärdesklass 4.** Fem naturvärdesobjekt, varav en barrskog, en öppen gräsmark, två vägkanter och en öppen grusmark.

Totalt täcker naturvärdesobjekten 21,5 hektar vilket motsvarar 36 % av ytan.

Katalog med beskrivning och foto av samtliga identifierade naturvärdesobjekt finns på sidan 17 och framåt.

Figur 4. Naturvärdesobjekt avgränsade vid inventeringen.

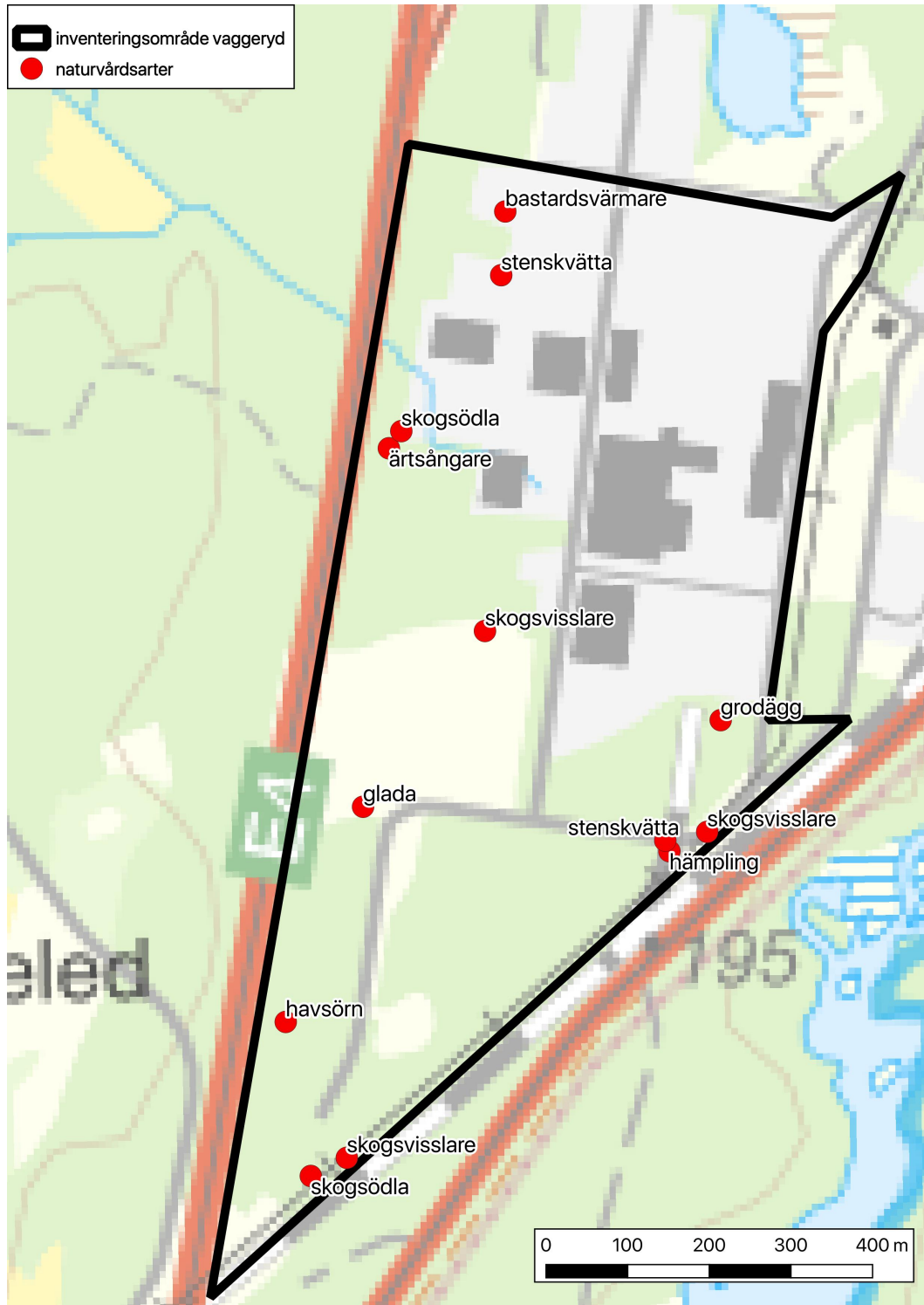

Naturvårdsarter

Under inventeringen noterades nio naturvårdsarter.

- Åtta romklumpar av **vanlig groda** *Rana temporaria* eller **åkergroda** *Rana arvalis* hittades i en grävd damm. Tyvärr lyckades jag inte hitta några yngel vid det andra besöket som hade gjort det möjligt att bestämma vilken grodart det rör sig om. Båda arterna är fridlysta, åkergroda enligt 4 § artskyddsförordningen och vanlig groda enligt 6 § artskyddsförordningen. Det innebär att fridlysningen för åkergrodan även omfattar artens livsmiljö.
- **Skogsödla** *Zootoca vivipara* (§) sågs vid ett par ställen. Den är liksom den vanliga grodan fridlyst enligt 6 § artskyddsförordningen. Arten är mycket allmän och finns i många olika miljöer och observationer av arten säger därför inte särskilt mycket om platsens naturvärde. Miljön är annars lämplig för den betydligt ovanligare sandödlan, som setts på Skillingaryds skjutfält, en dryg halvmil söderut. Någon sådan noterades dock inte.
- En larv av en **bastardsvärmare** *Zygaena sp.* noterades i nordvästra delen av inventeringsområdet. Det rör sig troligen om antingen mindre bastardsvärmare *Z. viciae* (NT) eller sexfläckig bastardsvärmare *Z. filipendulae* (NT) som båda observerats i inventeringsområdet.
- **Skogsvisslare** *Erynnis tages* (T) var mycket vanlig i ledningsgator, vägkanter och andra öppna, blomrika marker i hela inventeringsområdet.
- En grupp med minst fem **hämplingar** *Linaria cannabina* (T) sågs i ledningsgatan längst i söder vid junibesöket. En hane sjöng. Det är troligt att arten häckar i området. Hämpling är en typisk art för enbuskmarker. Hämplingpopulationen har minskat i Sverige och därför var arten rödlistad 2010 (NT) och 2015 (VU), men populationen har stabiliserats och den är därför inte rödlistad i den senaste rödlistan från 2020.
- Sjungande **stenskvätta** *Oenanthe oenanthe* sågs och hördes både längst i norr (2021-04-21) och längst i söder (2021-06-04). Arten har tidigare minskat i Sverige och var rödlistad som nära hotad 2005 men har under senare år haft en stabil population och är inte längre med på rödlistan.
- En sjungande **ärtsångare** (NT) hördes vid en damm (naturvärdesobjekt 4). Ärtsångare trivs i bryn, buskmarker och trädgårdar. Arten är rödlistad på grund av att populationen har minskat kraftigt under det senaste decenniet, men det är fortfarande en vanlig art.
- Ett par av **röd glada** *Milvus milvus* (§) födosökte i västra delen av området vid det andra besöket, över E20 och in i naturvärdesobjekt 6.

- En **havsörn** *Haliaeetus albicilla* (NT, §) noterades flyga lågt över skogen i södra delen av inventeringsområdet vid besöket i april, men inga bon eller lämpliga botallar har kunnat hittas i inventeringsområdet. Troligen rör det sig därför endast om en överflygande individ.

Figur 5. Naturvårdsarter noterade vid inventeringen.

Inventering av naturvårdsarter (se Bilaga – Förtydligande av metodik) syftar till att med rimlig säkerhet utgöra underlag för naturvärdesbedömning samt avgränsning av naturvärdesobjekt och landskapsobjekt. Det innebär att det kan finnas fler naturvårdsarter, rödlistade arter och skyddade arter utöver de som påträffats och redovisats. För att med större säkerhet konstatera eller utesluta om vissa arter finns eller inte finns i ett område krävs normalt upprepade, specialiserade, artinriktade och fördjupade inventeringar.

De under inventeringen påträffade naturvårdsarterna kommer att registreras på Artportalen.

Generella biotopskydd

Inga objekt som omfattas av generellt biotopskydd noterades under inventeringen.

Redovisning av naturvärdesobjekt

Objekt ID: 1 Blomrik sandmark

Areal: 0.21 hektar

Naturvärdesbedömning: Naturvärdesklass 3 – påtagligt naturvärde

Dominerande naturtyp: Täkt och upplag/igenväxningsmark

Biotoper: Sandig hed-/gräsmark

Beskrivning: Plan yta med grus och sand som har använts till virkesupplag. Vegetationen är gles med arter som gråfibbla, harklöver, ullört, tistlar, renfana, johannesört, blåmunkar och ängsfryle. Larv av bastardsvärmare noterades, dock osäkert vilken art. Objektet har goda förutsättningar att hysa fler naturvårdsarter, framförallt av insekter.

Biotopkvalitéer: Blomrikt, sandigt, varmt mikroklimat.

Naturvårdsarter: Obestämd bastardsvärmare (NT)

Tidigare uppgifter: -

Objekt ID: 2 Igenväxande gräsmark

Areal: 1.76 hektar

Naturvärdesbedömning: Naturvärdesklass 4 – visst naturvärde

Dominerande naturtyp: Igenväxningsmark

Biotoper: Öppen gräsmark

Beskrivning: Huvudsakligen öppen gräsmark, men med uppkommande sly. Smalbladiga gräs som kruståtel dominerar, men det finns även områden i södra delen med ljung och lingon. I fuktigare delar växer hirsstarr, hundstarr och tuvtåtel. Fläckvis finns blommor som blodrot, åkervädd och blåsuga. Området är ganska tuvigt.

Biotopkvalitéer: Tuvigt, bitvis fuktigt, bitvis blomrikt

Naturvårdsarter: -

Tidigare uppgifter: -

Objekt ID: 3 Dike

Längd: 113 meter

Naturvärdesbedömning: Naturvärdesklass 3 – påtagligt naturvärde

Dominerande naturtyp: Vattendrag

Biotoper: Dike

Beskrivning: Dike eller uträtad bäck i västra kanten av inventeringsområdet med bitvis ganska snabbt strömmande vatten. I norra delen växer tätt med sly i kanterna. En del vegetation finns i diket, t.ex. vecketåg, kaveldun och bäckbräsma.

Biotopkvalitéer: Rinnande vatten

Naturvårdsarter: -

Tidigare uppgifter:-

Objekt ID: 4 Kvadratisk damm

Areal: 0.03 hektar

Naturvärdesbedömning: Naturvärdesklass 3 – påtagligt naturvärde

Dominerande naturtyp: Småvatten

Biotoper: Grävd damm

Beskrivning: Kvadratisk damm. Vattensamlingar har i stort sett alltid ett naturvärde, men de raka branta kanterna här skapar få strukturer och gör att den inte är optimal för att få en riktigt bra vattenmiljö. Det finns ganska mycket vegetation i kanterna av dammen, men också mycket alger. Inga tecken på groddjur sågs. En skogssnäppa lyfte från kanten vid första besöket och vid andra besöket hördes en ärtsångare sjunga i kanten. Då flög också rikligt med trollsländor av de vanliga arterna röd flickslända, spjutflickslända och fyrfläckig trollslända.

Biotopkvalitéer:

Naturvårdsarter: ärtsångare (NT)

Tidigare uppgifter: -

Objekt ID: 5 Sandhögar

Areal: 0.03 hektar

Naturvärdesbedömning: Naturvärdesklass 3 – påtagligt naturvärde

Dominerande naturtyp: Täkt och upplag

Biotoper: Sandhögar

Beskrivning: Sandhögar med solbelysta slänter, dock delvis skuggade av bland annat ung tall, gran, björk och en. I slänterna växer både arter som trivs i sandig mager mark och arter som är kraftigt näringsgynnade. Exempel på växter är gråfibbla, styvmorsviol, skogsfibbla, blåsuga, borsttåtel, renfana, tistlar och smultron. Bitvis är det också tjockt med nässlor.

Biotopkvalitéer: Öppen sand, varmt mikroklimat, blomrikedom.

Naturvårdsarter: -

Tidigare uppgifter: -

Objekt ID: 6 Blomrik grusmark

Areal: 3.21 hektar

Naturvärdesbedömning: Naturvärdesklass 3 – påtagligt naturvärde

Dominerande naturtyp: Täkt och upplag/igenväxningsmark

Biotoper: Sandig hed-/gräsmark

Beskrivning: Plan grusig sandig yta. I mitten kommer upp tall och björksly och det tätaste delarna är inte med i objektet. Området har använts som virkesupplag, inte minst efter stormen Gudrun, vilket gör att vegetationen till stor del har uppkommit under de senaste 10-15 åren. Fortfarande är det bitvis mycket barkflagor på marken. Vegetationen är gles, men bitvis artrik. Här växer t.ex. ärenpis, blåmunkar, prästkraze, ärenpris, ullört, kungsmynta, styvmorsviol, käringtand, rotfibbla och femfingerört. Området bedöms ha stor potential för insekter på grund av den rika floran och sandblottorna.

Biotopkvalitéer: Blomrikedom, sandblottor, varmt mikroklimat.

Naturvårdsarter: skogsvisslare (T)

Tidigare uppgifter: -

Områdesskydd: -

Objekt ID: 7 Karg grusmark

Areal: 1.19 hektar

Naturvärdesbedömning: Naturvärdesklass 4 – visst naturvärde

Dominerande naturtyp: Täkt och upplag

Biotoper: Sandig hed-/gräsmark

Beskrivning: Plan grusig sandig yta som har använts som virkesupplag, inte minst efter stormen gudrun. Vegetationen är kargare och artfattigare än i objekt 6, och småtallar är på väg upp, även om de ännu inte skuggar marken så mycket. Bitvis är det mycket barkflagor på marken.

Biotopkvalitéer: Sandig mark, varmt mikroklimat,

Naturvårdsarter: -

Tidigare uppgifter: -

Objekt ID: 8 Vägkant

Areal: 0.11 hektar

Naturvärdesbedömning: Naturvärdesklass 4 – visst naturvärde

Dominerande naturtyp: Infrastruktur och bebyggd mark

Biotoper: Vägkant

Beskrivning: En smal vägkant med en västvänd sandig slänt. Delvis är den solbelyst, men börjar skuggas av småtallar, vilket drar ned naturvärdet. Gles vegetation med exempelvis gråfibbla.

Biotopkvalitéer: Öppen sand, varmt mikroklimat.

Naturvårdsarter: -

Tidigare uppgifter: -

Objekt ID: 9 Grävd damm

Areal: 0.02 hektar

Naturvärdesbedömning: Naturvärdesklass 3 – påtagligt naturvärde

Dominerande naturtyp: Småvatten

Biotoper: Grävd damm

Beskrivning: Grävd damm med bland annat starr och skogssäv i kanterna. Mycket alger i vattnet. Tjocka lager med sågspån eller liknande i botten. Vid första besöket sågs åtta äggsamlingar av antingen vanlig groda eller åkergroda. Vid andra besöket håvades efter yngel utan resultat.

Biotopkvalitéer:

Naturvårdsarter: Ägg av obestämd groda (§)

Tidigare uppgifter: -

Objekt ID: 10 Ledningsgata

Areal: 4.85 hektar

Naturvärdesbedömning: Naturvärdesklass 3 – påtagligt naturvärde

Dominerande naturtyp: Igenväxningsmark/sandmiljö

Biotoper: Ledningsgata/väggkant

Beskrivning: Ledningsgator och vägkanter. Ljung dominerar under ledningen, delvis tillsammans med lingon. Mellan skogen och ledningen i södra delen finns störd mark med mycket sandblottor. Längs järnvägen och delvis också i vägkanterna finns sandiga slänter. Fläckvis är det blomrikt med t.ex. gråfibbla, rölrika, stormåra, tjärblomster, kungljus, blåmunkar, käringtand med mera. Området har stor potential för sandälskande insekter. Området är också lämpligt för kräldjur, t.ex. den sällsynta sandödlan, men vid inventeringen noterades endast skogsödlor. För att behålla sitt naturvärde krävs återkommande störningar som hindrar igenväxning och skapar sandblottor.

Biotopkvalitéer: Sandblottor, varmt mikroklimat, blomrikedom

Naturvårdsarter: skogsvisslare (T), hämpling (T), stenskvätta.

Tidigare uppgifter: -

Objekt ID: 11

Areal: 0.15 hektar

Naturvärdesbedömning: Naturvärdesklass 4 – visst naturvärde

Dominerande naturtyp: Infrastruktur och bebyggd mark

Biotoper: Vägkant

Beskrivning: En mittremsa med vegetation mellan mindre vägar. Här finns växter som renfana, gråbo, smultron, tistlar, brunört, kungsljus och nässlor. Här finns också rikligt av den invasiva arten kanadensiskt gullris. Området kan vara värdefullt för t.ex. pollinerande insekter.

Biotopkvalitéer: blomrikt

Naturvårdsarter: -

Tidigare uppgifter: -

Objekt ID: 12

Areal: 0.01 hektar

Naturvärdesbedömning: Naturvärdesklass 3 – påtagligt naturvärde

Dominerande naturtyp: Småvatten

Biotoper: Grävd damm

Beskrivning: Grävd damm med bland annat kavedun och gäddnate. Ganska djup. Inga tecken på groddjur. Vid besöket i juni var det rikligt av nordisk kärrtrollslända, fyrfläckig trollslända och spjutflickaslända.

Biotopkvalitéer:

Naturvårdsarter: -

Tidigare uppgifter: -

Objekt ID: 13

Areal: 9,4 hektar

Naturvärdesbedömning: Naturvärdesklass 4 – visst naturvärde

Dominerande naturtyp: Skog och träd

Biotoper: Barrblandskog

Beskrivning: Tallskog med stort inslag av gran och litet inslag av björk. Skogen är något skiktad. De äldsta tallarna bedöms vara cirka åttio år, men många träd är yngre än så, i synnerhet granarna. På marken växer bland annat blåbär och lingon. I västra delen går ett motorcykelspår genom området. I sådana här sandiga tallskogar finns ofta en rik svampflora, vilket dock inte har undersökts (svamparna kommer främst upp på sensommaren och hösten). I gläntor i skogen kan även insekter knutna till sand trivas, inte minst där marken är störd av cross-spår.

Biotopkvalitéer: Skiktad skog, sandblottor, död ved

Naturvårdsarter: -

Tidigare uppgifter: -

Referenser

Publikationer

- Naturvårdsverket. 2009. Handbok för artskyddsförordningen. Del 1. Fridlysning och dispenser. Handbok 2009:2. Naturresursavdelningen.
- Nitare, J. 2019. Skyddsvärd skog. Naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning. Skogsstyrelsen. Jönköping.
- Nitare, J. 2000. Signalarter. Indikatorer på skyddsvärd skog. Flora över kryptogamer. Skogsstyrelsen. Jönköping.
- SLU Artdatabanken. 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. SLU Artdatabanken, Uppsala.
- Svensk författningssamling 2007:845. Artskyddsförordning. Miljö- och energidepartementet.
- Swedish Standards Institute 2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning. – Svensk Standard SS 199000:214.

Internetbaserade källor

www.artfakta.se

Bilaga – Förtydliganden av metodik

Förarbete

För att identifiera potentiella naturvärdesobjekt flygbildtolkades hela inventeringsområdet med hjälp av ortofoto. Relevant information om biologiska bevarandevärden och naturvårdsintressen eftersöktes dessutom från följande källor:

- Länsstyrelsens WebbGIS
- Naturvårdsverkets Skyddad natur
- Skogsstyrelsens Skogens pärlor
- Jordbruksverkets databas TUVÅ
- Vatteninformationssystem i Sverige VISS
- Biotopkarteringsdatabasen
- Trafikverkets Lastkajen.
- ArtDatabanken. Uttag av rödlistade, fridlysta, N2000 och skyddsklassade arter.

Naturvårdsarter

Med naturvårdsart avses art som indikerar att ett område har naturvärde eller som i sig själv är av särskild betydelse för biologisk mångfald. Bland naturvårdsarterna har rödlistade arter och skyddade arter särskild betydelse. Naturvårdsarter kan, men behöver inte, tillhöra en eller flera olika kategorier enligt nedan.

Med **rödlistad art** menas art som enligt den internationella naturvårdsunionens (IUCN) kriterier inte bedöms ha långsiktigt livskraftig population i Sverige utan löper risk att försvinna från landet. Rödlistade arter delas in i olika hotkategorier. NT= Nära hotad, VU = sårbar, EN = starkt hotad, CR = Akut hotad och RE = nationellt utdöd. Rödlistade arter markeras i rapporten med någon av ovanstående hotkategorier efter artnamnet. Kategorierna VU, EN och CR räknas som hotade (ArtDatabanken, 2020).

Skyddade arter markeras i rapporten med § efter artnamnet. Med **skyddad art** eller **fridlyst** avses art som omfattas av förbud enligt 4–9 §§ artskyddsförordningen. När det gäller fåglar, som samtliga är skyddade, är praxis att särskilt beakta rödlistade arter och arter som redovisas i bilaga 1 i EU:s fågeldirektiv. Stöd för en sådan praxis finns i Naturvårdsverkets handbok (Naturvårdsverket 2009) där följande står att läsa: "Även om alla fågelarter omfattas av skydd enligt förordningen bör arter markerade med B i bilaga 1 till artskyddsförordningen, rödlistade arter samt sådana arter som uppvisar en negativ trend prioriteras i skyddsarbetet."

Skogsstyrelsen har tagit fram en förteckning över arter som genom sin närvaro indikerar att ett område har högt naturvärde i skog – **signalarter i skog**. Art som tillhör

denna kategori markeras med S efter artnamnet. Arter som enligt Skogsstyrelsens förteckningar har lågt signalvärde i den aktuella regionen har inte beaktats vid naturvärdesbedömningen (Nitare 2000; Nitare 2019).

För varje Natura 2000-naturtyp finns en lista på **typiska arter**. Dessa används för att bedöma ett områdes bevarandestatus. Typiska arter markeras med T efter artnamnet. En typisk art anses i första hand vara relevant för vissa naturtyper, men i praktiken kan många typiska arter även fungera som naturvårdsarter även i andra naturtyper.

Arter som bedöms uppfylla definitionen för naturvårdsart men som inte tillhör någon av ovanstående kategorier markeras med NV efter artnamnet. Sådana arter kan vara mindre allmänna arter eller arter som kan betraktas som indikatorarter men som inte finns redovisade på officiella listor.

Generellt skyddade biotopskyddsområden

Generellt skyddade biotopskyddsområden är skyddade enligt miljöbalken 7 kap 11§ och bilaga 1 till förordningen om områdesskydd. De flesta generellt skyddade biotopskyddsområdena finns i jordbrukslandskapet (Naturvårdsverket, 2012). Dessa är:

- Allé
- Källa med omgivande våtmark i jordbruksmark
- Odlingsröse i jordbruksmark
- Pilevall
- Småvatten och våtmark i jordbruksmark
- Stenmur i jordbruksmark
- Åkerholme